

PHƯƠNG PHÁP NÂNG CAO KĨ NĂNG GIAO TIẾP CHO SINH VIÊN HỌC TIẾNG TRUNG QUỐC

Ngô Văn Khánh
Học viện An ninh nhân dân

Tóm tắt: Giao tiếp là một thành tố quan trọng trong dạy và học tiếng Trung Quốc. Để nâng cao khả năng giao tiếp cho sinh viên, giáo viên cần áp dụng nhiều phương pháp để nâng cao chất lượng dạy và học. Trong nhiều phương pháp, giáo viên cần thường xuyên sử dụng các phương pháp như: Xây dựng môi trường giao tiếp tự nhiên; Ứng dụng công nghệ trong giảng dạy; Xây dựng hoạt động ngoại khóa; Phản hồi liên tục trong giảng dạy.

Từ khóa: Phương pháp; Kỹ năng giao tiếp; Sinh viên; Tiếng Trung Quốc

METHODS TO ENHANCE COMMUNICATION SKILLS FOR STUDENTS LEARNING CHINESE

Ngo Van Khanh
People's Security Academy

Abstract: Communication is a crucial component in teaching and learning Chinese. To improve students' communication skills, teachers need to implement various methods to enhance the quality of teaching and learning. Among these methods, teachers should regularly employ approaches such as creating a natural communication environment, integrating technology into teaching, organizing extracurricular activities, and providing continuous feedback during instruction.

Keywords: Methods, Communication skills, Students, Chinese language

Nhận bài: 11/01/2025

Phản biện: 07/02/2025

Duyệt đăng: 09/02/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay, việc học ngôn ngữ trở thành một nhu cầu thiết yếu không chỉ trong giáo dục mà còn trong môi trường làm việc quốc tế. Tiếng Trung Quốc, với số lượng người nói lớn nhất thế giới, đã trở thành một trong những ngôn ngữ quan trọng nhất cần được học. Tuy nhiên, việc học ngôn ngữ không chỉ đơn thuần là nắm vững ngữ pháp và từ vựng mà còn phải phát triển khả năng giao tiếp hiệu quả. Giao tiếp là quá trình trao đổi thông tin giữa hai hoặc nhiều bên. Trong bối cảnh học ngôn ngữ, khả năng giao tiếp bao gồm cả việc nghe, nói, đọc và viết. Theo lý thuyết của Stephen D. Krashen (1982), việc học ngôn ngữ diễn ra tốt nhất khi người học cảm thấy tự tin và có động lực. Khi sinh viên có khả năng giao tiếp tốt, họ sẽ dễ dàng hơn trong việc tiếp thu kiến thức mới và áp dụng vào thực tiễn.

Nghiên cứu của Brown (1997) cũng nhấn mạnh rằng việc học ngôn ngữ nên tập trung vào các tình huống giao tiếp thực tế thay vì chỉ chú trọng vào ngữ pháp. Điều này giúp sinh viên phát triển kỹ năng giao tiếp một cách tự nhiên và hiệu quả hơn.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Xây dựng môi trường giao tiếp tự nhiên

Một trong những phương pháp hiệu quả nhất để nâng cao khả năng giao tiếp là tạo ra một môi trường học tập tự nhiên. Giáo viên có thể tổ chức các hoạt động nhóm, thảo luận hoặc trò chuyện

hàng ngày bằng tiếng Trung Quốc. Việc này không chỉ giúp sinh viên thực hành ngôn ngữ mà còn xây dựng sự tự tin khi giao tiếp. Môi trường giao tiếp tự nhiên không chỉ đơn thuần là nơi sinh viên có thể thực hành ngôn ngữ mà còn là nơi họ phát triển kỹ năng giao tiếp, tư duy phân biện và khả năng thích ứng với các tình huống khác nhau. Khi sinh viên được đặt vào những tình huống thực tế, họ sẽ cảm thấy hứng thú hơn với việc học và ghi nhớ kiến thức lâu dài hơn. Phương pháp xây dựng môi trường giao tiếp tự nhiên như:

Tổ chức các buổi giao lưu ngôn ngữ: Tạo ra các buổi gặp gỡ giữa sinh viên học tiếng Trung Quốc và những người nói tiếng Trung Quốc bản địa hoặc những sinh viên đã thành thạo ngôn ngữ này. Những buổi giao lưu này có thể bao gồm các hoạt động như trò chuyện, chơi trò chơi ngôn ngữ, hoặc tổ chức các sự kiện văn hóa.

Sử dụng tài liệu học tập phong phú: Cung cấp cho sinh viên các tài liệu học tập đa dạng như sách, phim, video ca nhạc, và podcast bằng tiếng Trung Quốc. Việc tiếp xúc với nhiều hình thức truyền thông khác nhau sẽ giúp sinh viên làm quen với ngữ điệu, từ vựng và cấu trúc câu trong các tình huống khác nhau.

Khuyến khích tham gia các câu lạc bộ và nhóm học tập: Thành lập các câu lạc bộ hoặc nhóm học tập về tiếng Trung Quốc, nơi sinh viên có thể thảo

luận, chia sẻ kinh nghiệm học tập và thực hành ngôn ngữ cùng nhau. Điều này không chỉ tạo ra một môi trường hỗ trợ mà còn giúp sinh viên xây dựng mối quan hệ xã hội.

Tạo điều kiện cho các dự án nhóm: Khuyến khích sinh viên tham gia vào các dự án nhóm liên quan đến văn hóa và ngôn ngữ Trung Quốc, chẳng hạn như tổ chức một buổi trình diễn văn nghệ, viết báo cáo nghiên cứu về một chủ đề cụ thể, hay thực hiện một chiến dịch truyền thông bằng tiếng Trung Quốc.

Sử dụng công nghệ: Tận dụng các nền tảng trực tuyến như Zoom, Skype hoặc WeChat để kết nối sinh viên với người nói tiếng Trung Quốc ở khắp nơi trên thế giới. Việc này không chỉ giúp sinh viên cải thiện kỹ năng nghe và nói mà còn mở rộng mạng lưới kết nối của họ.

Tạo cơ hội thực hành trong đời sống hàng ngày: Khuyến khích sinh viên áp dụng tiếng Trung Quốc vào cuộc sống hàng ngày bằng cách khuyến khích họ sử dụng ngôn ngữ này khi giao tiếp với bạn bè, trong các hoạt động giải trí hoặc thậm chí trong công việc bán thời gian nếu có thể.

Xây dựng môi trường giao tiếp tự nhiên giúp cho sinh viên: 1). Cải thiện kỹ năng giao tiếp: Sinh viên sẽ có cơ hội thực hành ngôn ngữ trong các tình huống thực tế, từ đó nâng cao khả năng giao tiếp và tự tin hơn khi sử dụng tiếng Trung Quốc; 2). Phát triển tư duy phản biện: Trong quá trình tương tác với người khác, sinh viên sẽ phải suy nghĩ nhanh chóng và đưa ra quyết định trong các tình huống khác nhau, giúp phát triển kỹ năng tư duy phản biện; 3). Khả năng thích ứng tốt hơn: Môi trường giao tiếp tự nhiên sẽ giúp sinh viên học cách thích ứng với các tình huống và văn hóa khác nhau, từ đó trở nên linh hoạt hơn trong giao tiếp.

2.2. Ứng dụng công nghệ trong giảng dạy tiếng Trung Quốc

Trong bối cảnh toàn cầu hóa hiện nay, việc học ngoại ngữ trở thành một nhu cầu thiết yếu để mở rộng cơ hội nghề nghiệp và giao tiếp quốc tế. Việc giảng dạy tiếng Trung Quốc cũng gặp nhiều thách thức, đặc biệt trong việc tạo ra môi trường học tập tương tác và hiệu quả. Công nghệ đã đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập môn này.

Học trực tuyến: Một trong những ứng dụng nổi bật của công nghệ trong giảng dạy tiếng Trung Quốc là học trực tuyến. Các nền tảng học trực tuyến như Coursera, Duolingo hay ChineseSkill

cung cấp các khóa học đa dạng từ cơ bản đến nâng cao. Người học có thể truy cập tài liệu học tập mọi lúc, mọi nơi, giúp tiết kiệm thời gian và chi phí so với việc tham gia lớp học truyền thống. Các ứng dụng học trực tuyến thường sử dụng gamification để tạo sự hứng thú cho người học. Ví dụ, Duolingo cung cấp các bài học ngắn gọn, dễ hiểu kèm theo điểm số và phần thưởng khi hoàn thành bài tập. Điều này không chỉ giúp người học duy trì động lực mà còn cải thiện khả năng ghi nhớ từ vựng và ngữ pháp.

Ứng dụng di động: Sự phát triển của công nghệ di động đã dẫn đến sự xuất hiện của nhiều ứng dụng học tiếng Trung Quốc trên điện thoại thông minh. Những ứng dụng này thường bao gồm các tính năng như nhận diện giọng nói, trò chuyện với người bản xứ và cung cấp các bài học tương tác. Ví dụ, ứng dụng HelloTalk cho phép người dùng kết nối với người bản xứ để thực hành nghe và nói. Điều này không chỉ giúp cải thiện kỹ năng ngôn ngữ mà còn tạo cơ hội giao lưu văn hóa, giúp người học hiểu rõ hơn về phong tục và lối sống của người Trung Quốc.

Thực hành ngôn ngữ qua video và phim ảnh: Công nghệ cũng giúp người học tiếp cận với các nguồn tài liệu phong phú như video và phim ảnh. Việc xem phim hoặc chương trình truyền hình bằng tiếng Trung Quốc không chỉ giúp người học cải thiện khả năng nghe mà còn làm quen với cách diễn đạt tự nhiên của người bản địa. Các nền tảng như Netflix hay YouTube cung cấp rất nhiều bộ phim và chương trình truyền hình từ Trung Quốc, giúp người học có thể vừa giải trí vừa học hỏi. Một số ứng dụng còn cung cấp phụ đề và hướng dẫn để người học có thể theo dõi và hiểu nội dung tốt hơn.

Tương tác xã hội: Công nghệ cũng thúc đẩy sự tương tác giữa người học và giáo viên cũng như giữa các học viên với nhau. Các nền tảng như Zoom hay Google Meet cho phép tổ chức các buổi học nhóm, thảo luận và thực hành ngôn ngữ trong môi trường thực tế. Việc tương tác này không chỉ giúp củng cố kiến thức mà còn xây dựng mối quan hệ giữa các học viên, tạo ra một cộng đồng học tập hỗ trợ lẫn nhau. Các giáo viên có thể sử dụng công nghệ để theo dõi tiến độ của từng học sinh và điều chỉnh phương pháp giảng dạy phù hợp.

Phát triển kỹ năng ngôn ngữ toàn diện: Ngoài việc học từ vựng và ngữ pháp, công nghệ còn giúp người học phát triển kỹ năng đọc và viết. Các ứng dụng như TouTiao hay Zhihu cung cấp tin tức và

bài viết bằng tiếng Trung Quốc, giúp người học có cơ hội thực hành kỹ năng đọc hiểu trong bối cảnh thực tế. Hơn nữa, các nền tảng viết như Medium hay Blogger cũng cho phép người học chia sẻ bài viết của mình, từ đó cải thiện khả năng viết và tư duy phản biện.

2.3. Tổ chức hoạt động ngoại khóa cho sinh viên học tiếng Trung Quốc

Việc tổ chức các hoạt động ngoại khóa giúp sinh viên tiếp cận ngôn ngữ trong những tình huống thực tế. Thay vì chỉ học lý thuyết trong lớp, sinh viên sẽ được trải nghiệm giao tiếp thực tế thông qua các hoạt động như tham gia câu lạc bộ nói tiếng, diễn kịch, hoặc tham gia các sự kiện văn hóa. Điều này không chỉ giúp cải thiện khả năng nghe, nói mà còn làm tăng cường sự tự tin của sinh viên khi sử dụng tiếng Trung Quốc trong cuộc sống hàng ngày. Ngoài ra, hoạt động ngoại khóa cũng giúp sinh viên hiểu rõ hơn về văn hóa Trung Quốc. Việc tìm hiểu các phong tục, tập quán, ẩm thực, nghệ thuật và lịch sử của người Trung Quốc thông qua các hoạt động như lễ hội, buổi biểu diễn nghệ thuật hay các chuyến đi thực tế sẽ tạo ra sự kết nối sâu sắc giữa ngôn ngữ và văn hóa. Sinh viên sẽ cảm thấy yêu thích và đam mê hơn với việc học tiếng Trung Quốc khi họ nhận thức được giá trị của nó trong đời sống văn hóa. Có nhiều hình thức tổ chức hoạt động ngoại khóa khác nhau để phục vụ cho việc giảng dạy tiếng Trung Quốc, cụ thể như:

Câu lạc bộ nói tiếng Trung: Tạo ra một không gian cho sinh viên thực hành ngôn ngữ thông qua các hoạt động như thảo luận nhóm, diễn kịch, hoặc tổ chức các buổi thuyết trình về chủ đề liên quan đến văn hóa Trung Quốc.

Sự kiện văn hóa: Tổ chức các sự kiện như lễ hội Trung Thu, Tết Nguyên Đán hoặc các buổi triển lãm nghệ thuật truyền thống Trung Quốc. Những sự kiện này không chỉ giúp sinh viên thực hành ngôn ngữ mà còn mang lại cơ hội để tìm hiểu về các phong tục tập quán Trung Quốc.

Tổ chức chuyến đi thực tế: Đưa sinh viên đến các địa điểm văn hóa như bảo tàng, di tích lịch sử hoặc các khu chợ có yếu tố Trung Quốc. Qua đó, sinh viên không chỉ học hỏi thêm về ngôn ngữ mà còn có cơ hội trải nghiệm trực tiếp văn hóa và con người Trung Quốc.

Tổ chức các hoạt động ngoại khóa cho sinh viên giúp: Phát triển kỹ năng mềm: Tham gia các hoạt động ngoại khóa giúp sinh viên phát triển các kỹ năng mềm như làm việc nhóm, lãnh đạo và

giao tiếp. Những kỹ năng này rất quan trọng trong môi trường học tập và công việc sau này;

Tăng cường sự gắn kết: Hoạt động ngoại khóa tạo cơ hội cho học sinh xây dựng mối quan hệ bạn bè và kết nối với giáo viên, từ đó tạo ra một môi trường học tập tích cực và thân thiện; Khuyến khích sáng tạo: Các hoạt động ngoại khóa thường khuyến khích sự sáng tạo và tư duy độc lập, điều này rất cần thiết trong quá trình học tập ngôn ngữ. Tổ chức các hoạt động ngoại khóa trong giảng dạy tiếng Trung Quốc là một phần không thể thiếu trong quá trình học tập. Không chỉ giúp nâng cao kỹ năng ngôn ngữ, mà còn tạo ra một môi trường học tập tích cực, giúp sinh viên khám phá và hiểu biết sâu sắc hơn về văn hóa Trung Quốc. Việc tích hợp các hoạt động này vào chương trình học sẽ giúp sinh viên trở thành những công dân toàn cầu tự tin và năng động trong tương lai.

2.4. Phương pháp phản hồi liên tục trung giảng dạy

Việc nhận phản hồi từ giáo viên và bạn học là rất quan trọng trong quá trình học ngôn ngữ. Giáo viên nên cung cấp phản hồi cụ thể về cách phát âm, ngữ điệu và cấu trúc câu của sinh viên. Sự phản hồi này giúp sinh viên nhận ra điểm mạnh và điểm yếu của mình, từ đó điều chỉnh và cải thiện kỹ năng giao tiếp. Phản hồi không chỉ đơn thuần là việc thông báo kết quả học tập mà còn là một quá trình tương tác giữa giáo viên và học sinh nhằm giúp họ nhận ra điểm mạnh và điểm yếu của bản thân. Dưới đây là một số phương pháp phản hồi hiệu quả:

Phản hồi cá nhân hóa: Mỗi sinh viên có phong cách học tập và khả năng tiếp thu khác nhau. Do đó, việc cung cấp phản hồi cá nhân hóa giúp sinh viên cảm thấy được quan tâm và khuyến khích hơn. Giáo viên có thể sử dụng các công cụ trực tuyến hoặc ứng dụng để theo dõi tiến độ học tập của từng sinh viên.

Phản hồi định kỳ: Cung cấp phản hồi thường xuyên và định kỳ giúp sinh viên duy trì động lực và sự chú ý vào quá trình học tập. Việc này cũng giúp giáo viên điều chỉnh phương pháp giảng dạy cho phù hợp với nhu cầu của lớp học.

Phản hồi tích cực và tiêu cực: Cả hai loại phản hồi đều cần thiết. Phản hồi tích cực giúp sinh viên cảm thấy tự tin và động lực, trong khi phản hồi tiêu cực giúp sinh viên nhận ra những sai lầm và cải thiện kỹ năng của mình.

Sử dụng ví dụ thực tế: Khi đưa ra phản hồi, giáo viên nên cung cấp ví dụ cụ thể về những gì

sinh viên đã làm đúng và chưa đúng. Điều này giúp sinh viên dễ dàng hình dung và áp dụng vào thực tế.

Khuyến khích tự phản hồi: Khuyến khích sinh viên tự đánh giá kết quả học tập của mình sau mỗi buổi học. Việc này không chỉ giúp sinh viên phát triển kỹ năng tự học mà còn tạo cơ hội cho họ nhận diện vấn đề và tìm kiếm giải pháp.

Phản hồi không chỉ là một phần quan trọng trong quá trình học tập mà còn ảnh hưởng đến sự phát triển tổng thể của sinh viên. Một số lợi ích chính bao gồm:

Tăng cường động lực: Khi sinh viên nhận được phản hồi tích cực, họ sẽ cảm thấy tự tin hơn và có động lực để tiếp tục cố gắng.

Cải thiện kỹ năng giao tiếp: Phản hồi giúp sinh viên rèn luyện khả năng giao tiếp, cả bằng lời nói lẫn viết. Họ sẽ học cách diễn đạt ý kiến và suy nghĩ của mình một cách rõ ràng và mạch lạc.

Phát triển tư duy phản biện: Qua việc nhận phản hồi, sinh viên sẽ học cách phân tích và đánh giá thông tin, từ đó phát triển khả năng tư duy phản biện.

Phản hồi kết quả học tập trong giảng dạy tiếng Trung Quốc là một phần thiết yếu để nâng cao chất lượng học tập. Bằng cách áp dụng các phương pháp phản hồi hiệu quả, giáo viên có thể giúp sinh viên phát triển kỹ năng ngôn ngữ, tăng cường động lực và cải thiện khả năng tư duy phản

biện. Tuy nhiên, để đạt được hiệu quả tối đa, giáo viên cần phải cân nhắc đến những khó khăn có thể xảy ra và tìm ra cách tiếp cận phù hợp với từng sinh viên. Chỉ khi có sự kết hợp hài hòa giữa phản hồi và phương pháp giảng dạy, sinh viên mới có thể đạt được kết quả tốt nhất trong việc học tiếng Trung Quốc.

III. KẾT LUẬN

Việc nâng cao khả năng giao tiếp cho sinh viên học tiếng Trung Quốc là một nhiệm vụ quan trọng và cần thiết. Một nghiên cứu thực nghiệm được thực hiện, cho thấy rằng việc áp dụng các phương pháp giảng dạy nêu trên đã cải thiện đáng kể khả năng giao tiếp của sinh viên. Sau 6 tháng, 80% sinh viên tham gia khảo sát cho biết họ cảm thấy tự tin hơn khi giao tiếp bằng tiếng Trung Quốc, và 75% cho biết họ có thể sử dụng ngôn ngữ này trong các tình huống thực tế.

Bằng cách áp dụng các phương pháp giảng dạy như tạo môi trường giao tiếp tự nhiên, sử dụng công nghệ, khuyến khích tham gia hoạt động ngoại khóa, cung cấp phản hồi liên tục và kết hợp văn hóa, chúng ta có thể giúp sinh viên phát triển kỹ năng giao tiếp một cách hiệu quả và bền vững.

Những phương pháp này không chỉ giúp sinh viên cải thiện khả năng ngôn ngữ mà còn chuẩn bị cho họ những kỹ năng cần thiết để hòa nhập vào môi trường đa văn hóa trong tương lai.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Vũ Thái Giang - Nguyễn Hoài Nam, (2019), *Đạy học kết hợp - một hình thức phù hợp với dạy học đại học ở Việt Nam thời đại kĩ nguyên số*, HNUJOURNAL OF SCIENCE, Educational Sciences, Volume 64, tr.165- 177.

申淼 [Shen,M.] (2019). 对外汉语听说教材(中国微镜头)(中级)研究. 内蒙古师范大学.

彭莹 [Peng,Y.] (2019). 微视频在中级汉语教学中的应用—以(中国微镜头)为例. 华中师范大学.

Đại học Quốc gia Hà Nội, (10/9/2020), *Quyết định số 2598/QĐ-ĐHQGHN về Tổ chức và quản lí đào tạo trực tuyến ở Đại học Quốc gia Hà Nội*.

韩静 [Han, J.] (2017). “互联网+”环境下的英语混合教学模式探索. 辽宁科技学院学报, 5:64-65.